

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2011	Budget 2012 (senest indsendte budget)	Budget 2013	Relativ fordeling af C i %	Ændring B => C 100*(C-B)/B
Note	A	B	C	D	E
INDTÆGTER:					
1. Overført fra forrige år	1.576	597	274	3	-54
Produktionsafgifter	0	0	0	0	0
2. Promillemidler	10.000	10.000	10.000	95	0
CO ₂ – midler	0	0	0	0	0
Særbevilling og anden indtægt	0	0	0	0	0
Renter	7	3	0	0	-100
3. Tilskud til fondsadministration	250	250	250	2	0
I. Indtægter i alt	11.833	10.850	10.524	100	-3
UDGIFTER:					
Samlede tilskud fordelt på formål					
Afsætningsfremme	1.240	1.970	1.783	18	-9
Forskning og forsøg	3.071	4.535	4.015	40	-11
Produktudvikling	0	0	0	0	0
Rådgivning	1.750	800	0	0	-100
Uddannelse	450	410	300	3	-27
Sygdomsforebyggelse	0	0	0	0	0
Sygdomsbekæmpelse	0	0	0	0	0
Dyrevelfærd	584	0	725	7	-
Kontrol	0	0	0	0	0
Særlige foranstaltninger	0	0	0	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer	3.147	2.785	3.314	33	19
II. Udgifter til formål i alt	10.242	10.500	10.137	100	-3
Fondsadministration					
Generel fondsadministration	250	250	250	71	0
4. Effektvurderinger	28	50	50	14	0
Revisionsudgifter	41	40	40	11	0
5. Bestyrelseshonorar	5	10	10	3	0
III. Administration i alt	324	350	350	100	0
IV. Udgifter i alt	10.566	10.850	10.487		-3
Overførsel til næste år	1.267	0	37		
Overførsel til næste år, % af årets udgift	12,0	0,0	0,4		

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2011	Budget 2012 (senest indsendte budget)	Budget 2013	Relativ fordeling af C i %	Ændring B => C 100*(C-B)/B
Note	A	B	C	D	E

Supplerende oplysninger:

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere:

Økologisk Landsforening	3.556	4.590	3.762	37	-18
Videncentret for Landbrug	3.739	2.556	3.160	31	24
Aarhus Universitet	862	1.147	1.014	10	-12
Dyrenes Beskyttelse	0	0	600	6	-
Udviklingscenter for Husdyr på friland	0	0	484	5	-
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	584	0	383	4	-
6 GartneriRådgivningen					
(Brancheudvalget for Frugt og Grønt)	0	300	300	3	0
Landboforeningen Gefion/Økologisk rådgivning	764	629	242	2	-62
Danske Æg	0	0	125	1	-
Agrologica	0	0	67	1	-
Jysk Landbrugsrådgivning	0	385	0	0	-100
Støtteforeningen for Institut for Anvendt Økologi	0	260	0	0	-100
Københavns Universitet	187	249	0	0	-100
Producentforeningen Økologiske skolegårde	0	210	0	0	-100
Landbrug & Fødevarer	550	174	0	0	-100
V. I alt	10.242	10.500	10.137	100	-3

Budget 2012 (senest indsendte budget) er fondens godkendte basisbudget for 2012

Note 1. Der er budgetteret med en overførsel fra 2012 på 274 t.kr.

Note 2. Der budgetteres i 2013 med 10 mio. kr. svarende til beløbet i finanslovsforslaget for 2013

Note 3. Tilskuddet til fondsadministrationen ydes af Landbrug & Fødevarer.

Note 4. Der er afsat 50 kr. til effektvurderinger af støttede projekter.

Note 5. Der afsættes 10 tkr. til rejsegodtgørelse til bestyrelsesmedlemmer i forbindelse med bestyrelsesmøder.

Note 6. Projektet Optimering af dyrkningssikkerhed i økologisk kernefrugt jf. note 30 i de supplerende oplysninger blev i 2012 overdraget fra Brancheudvalget for Frugt og Grønt til GartneriRådgivningen

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2011	Budget 2012 (senest indsendte)	Budget 2013	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
-------------------	---------------	--------------------------------------	-------------	--

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt:

3.556 4.590 3.762

Afsætningsfremme:

1. Kampagne for økologisk frugt og grønt i detailhandlen	0	0	600	§5
2. Kampagne for økologisk svinekød	0	0	400	§5
3. Kampagne for økologisk mælk	0	0	400	§5
- Økologi til gravide og småbørnsfamilier	0	500	0	
- Direkte salg af økologisk høj kvalitets kødprodukter	0	350	0	
- Kampagne for økologisk oksekød	0	346	0	
- Ny Nordisk Økologi	0	300	0	
- Økologisk mel i børnehøjde	0	300	0	
- Kampagne for økologisk mel	350	0	0	
- Økologi og GMO	340	0	0	

Afsætningsfremme i alt

690 1.796 1.400

Medfinansiering af initiativer under EU-programmer:

4. Økologisk dyrkning af energiafgrøder under bæredygtige forhold	0	0	350	
5. Recirkulering af næringsstoffer fra by til land	0	0	350	
6. Håndtering af sygdom hos kvæg uden brug af antibiotika	0	0	270	
7. Effektive afgræsningsstrategier med skriftlige forskellige dyrearter	0	0	225	
8. Økologisk mælk uden foderindkøb	0	225	155	
- Produktion af økologisk gødning og effektive sædskifter	414	500	0	
- Bedre udnyttelse af ressourcerne i økologisk fjerkræproduktion	225	250	0	
- Pleje af fugtige vedvarende græsarealer ved kombination af dyr og maskiner	203	210	0	
- Energiforbrug og - optimering ved ladetørring af hør	0	150	0	
- Velfungerende afgræsning med økologiske malkegeder	130	0	0	

Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt

972 1.335 1.350

Forskning og forsøg:

9. Økologisk græsfrøavl - update	0	0	300	§11
10. Høsilage - optimering af proteinkvalitet til malkekøer	0	0	300	§11
11. Innovative økologiske dyrkningssystemer - Økologi i Sporet	0	0	208	§11
12. Formidling og demonstration af økologisk forskning fra økologiske GUDP-projekter	0	287	204	§11
- Produktive efterafgrøder til afgræsning og reduceret udvaskning af kalium	227	322	0	
- Farefolds-koncept med energiafgrøder og robuste sædskifter i økologisk svineproduktion	300	300	0	
- Klimavenligt fjerkræ - Livscyklusanalyse og optimering af klimavenlig økologisk fjerkræproduktion	150	150	0	

Forskning og forsøg i alt

677 1.059 1.012

Rådgivning:

- Klimahandlingsplaner på bedriftsniveau	500	400	0	
- Staldskoler som dynamisk model for obligatorisk sundhedsrådgivning	328	0	0	
- Økologisk planteproduktion uden konventionel gødning	139	0	0	

Rådgivning i alt

967 400 0

Uddannelse:

- Uddannelse og formidling af økologisk overfor dagligvarehandlens ansatte samt relevante aktører	250	0	0	
---	-----	---	---	--

Uddannelse i alt

250 0 0

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2011	Budget 2012 (senest indsendte)	Budget 2013	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
-------------------	---------------	--------------------------------------	-------------	--

Note

Videncentret for Landbrug i alt:	3.726	2.556	3.160	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer:				
13. Økologisk vidensfundament til nye landmænd	0	0	400	
14. Økologisk gødning baseret på fast organisk materiale behandlet i biogasanlæg	0	0	364	
15. Crimpning - når en våd høst er penge værd	0	0	350	
16. Rapsologi - vejen til at dyrke økologisk vinterraps i Danmark	0	0	300	
17. Professionel forædling til økologi: Barrierer og markedsudvikling	0	0	300	
18. Ressourcebevidst økologisk dyrkningssystem	0	0	250	
- Robuste racer i økologisk sohold	400	400	0	
- Hamp: multifunktionel økologisk afgrøde - højeværdi i frø, stængel og blad	300	300	0	
- Konsekvens for fosfor- og kaliumforsyning ved udfasning af konventionel husdyrgødning	203	300	0	
- Forbedret proteinforsyning til kvæg via varmebehandling af egne proteinafgrøder	300	250	0	
- Bedre udnyttelse af ressourcerne i økologisk fjerkræproduktion	122	200	0	
- Biogasgødning nøglen til udfasning af konventionel husdyrgødning	376	0	0	
- Dyrkningssikre bælg-sædsafgrøder	252	0	0	
- Økologiske majs- og hampeprotein som højeværdiprotein til fjerkræ og svin	209	0	0	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	2.162	1.450	1.964	
Forskning og forsøg:				
19. Økologiske markforsøg - højere udbytter og mere robust produktion i kløvergræs og vårsæd	0	0	475	§11
20. Dansk økologisk protein til danske husdyr (ØkoProtein)	0	356	421	§11
- Professionel forædling til økologi: Barrierer og markedsudvikling	0	300	0	
- Naturpleje som professionel driftsgren	170	250	0	
- Økologiske markforsøg	496	0	0	
- Forretningsbaseret økologisk forædlings- og selektionsprogram	200	0	0	
- Sundere produktion og velfærd i den økologiske slagtekyllingeproduktion	150	0	0	
- Synliggørelse af økologisk jordbrugs bæredygtighed	100	0	0	
Forskning og forsøg i alt	1.116	906	896	
Uddannelse:				
21. Rammerne for Økologi-Kongress 2013	0	0	300	ej statsstøtte
- Internationalt efteruddannelsesprogram for erfarne økologiske konsulenter	200	200	0	
Uddannelse i alt	200	200	300	
Rådgivning:				
- Økologi-Kongres 2011: Udvikling og vækst i økologisk fødevarerproduktion	235	0	0	
- Forberedelse af Økologikongres 2011	13	0	0	
Rådgivning i alt	248	0	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2011	Budget 2012 (senest indsendte)	Budget 2013	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note				

Aarhus Universitet i alt: 862 1.147 1.014

Forskning og forsøg :

22. Flerårige kløvergræsmarker til afgræsning	0	0	383	§11
23. Fjerpilning og den ernæringsmæssige sammenhæng	0	0	242	§11
24. Færre døde høns	0	140	237	§11
25. Resistens mod gulrust i hvede og triticale	250	300	152	§11
- Økologiske protein afgrøder - Nyt koncept for forbedret sundhed hos økologiske fravænningsgrise	0	509	0	
- Høj kvalitets økologisk lammekød: Optimal slutfodring og slagtealder af grimmer- og vædderlam	194	198	0	
- Klimaneutralt og lokalt produceret økologisk måltid	250	0	0	
- Solbær og ribs målrettet til økologisk produktion	168	0	0	

Forskning og forsøg i alt 862 1.147 1.014

Dyrenes Beskyttelse i alt: 0 0 600

Dyrevelfærd:

26. Optimering af økologi og dyrevelfærd på mindre økologiske bedrifter	0	0	600	§11
---	---	---	-----	-----

Dyrevelfærd i alt 0 0 600

Udviklingscenter for Husdyr på Friland i alt: 0 0 484

Forskning og forsøg:

27. Miljøsikker produktion af ungsvin på friland	0	0	359	§ 11
28. Vintervelfærd for so og grise i farefold med pil	0	0	125	§ 11

Forskning og forsøg i alt 0 0 484

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt: 584 0 383

Afsætning:

29. Biodynamisk salg fremme via sociale medier og via direkte kundeinformation	0	0	383	§2, stk. 1, 4b
--	---	---	-----	----------------

Afsætning i alt 0 0 383

Dyrevelfærd:

- Bedre velfærd i malkebesætninger med horn	584	0	0	
---	-----	---	---	--

Dyrevelfærd i alt 584 0 0

GartneriRådgivningen i alt: 0 300 300

Forskning og forsøg:

30. Optimering af dyrkningssikkerhed i økologisk kernefrugt	0	300	300	§11
---	---	-----	-----	-----

Forskning og forsøg i alt 0 300 300

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2011	Budget 2012 (senest indsendte)	Budget 2013	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note				

Landboforeningen Gefion/Økologisk

Rådgivning i alt:	764	629	242	
Forskning og forsøg:				
31. Æblesorters robusthed med "Topaz-plet" - en ny æblesygdom	0	0	242	§11
- Strategisk vanding mod æbleskurv	229	229	0	
Forskning og forsøg i alt	229	229	242	
Rådgivning:				
- Klimahandlingsplaner på bedriftsniveau	535	400	0	
Rådgivning i alt	535	400	0	

Danske Æg i alt:	0	0	125	
Dyrevelfærd:				
32. Fjerpilning	0	0	125	§2, stk. 1, 4a
Dyrevelfærd i alt	0	0	125	

Agrologica i alt:	0	0	67	
Forskning og forsøg:				
33. COBRA - Coordinating Organic plant Breeding Activities for Diversity	0	0	67	§ 11
Forskning og forsøg i alt	0	0	67	

Jysk Landbrugsrådgivning i alt:	0	385	0	
Forskning og forsøg:				
- Alternative afgræsningsafgrøder tæt på stalddøren	0	385	0	
Forskning og forsøg i alt	0	385	0	

Støtteforeningen for Institut for Anvendt Økologi i alt:	0	260	0	
Forskning og forsøg:				
- Økologisk fuldkorn	0	260	0	
Forskning og forsøg i alt	0	260	0	

Københavns Universitet i alt:	187	249	0	
Forskning og forsøg:				
- Biologisk og mekanisk bekæmpelse af frostmåler og viklere i solbær og ribs	187	249	0	
Forskning og forsøg i alt	187	249	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2011	Budget 2012 (senest indsendte)	Budget 2013	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note				

Producentforeningen Økologiske skolegårde i alt:

0	210	0
---	-----	---

Uddannelse:

- Økologisk landbrug og natur - oplysning til "2020
Forbrugeren"

0	210	0
---	-----	---

Uddannelse i alt

0	210	0
---	-----	---

Landbrug & Fødevarer i alt:

550	174	0
-----	-----	---

Afsætningsfremme:

- All about Organics - Facts and Values
- Fokus Økologi

0	174	0
---	-----	---

550	0	0
-----	---	---

Afsætningsfremme i alt

550	174	0
-----	-----	---

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Note 1. Kampagne for økologisk frugt og grønt i detailhandlen

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – December 2013

Projektet har til formål at øge afsætningen af økologisk frugt og grønt i dansk detailhandel. Målet er at øge forbrugernes vidensniveau i forhold til økologi, de økologiske begreber, sæsonens råvarer, og kampagnen bidrager indirekte også til at øge synligheden af lokale varer og avlere. Forbrugerne har en stigende interesse for at vide mere om de økologiske fødevarer og deres oprindelse, og projektet vil imødekomme dette ved at udvikle film og andre teknologiske virkemidler, som understøtter dette behov.

Projektaktiviteterne består af at gennemføre en række markedsføringstiltag, som har til formål at synliggøre de værdier, der ligger til grund for den økologiske produktion af frugt og grøntsag for forbrugerne.

- Udvikling af film: Udvikling af en film, hvor økologiske avlere benyttes som ambassadører for og vidensformidlere af økologi. Filmene tager udgangspunkt i de økologiske avleres egne fortællinger om arbejdet med økologi og deres grunde til og argumenter for at producere økologisk frugt og grønt. Filmene skal anvendes såvel i butikken som på relevante websites. I butikken anvendes filmene i frugt- og grøntafdelingen, og har her til formål at give forbrugerne større "nærhed" til fødevarernes oprindelse i købsituationen og formidle en større indsigt i den økologiske produktionsform. De samme film vises også på en række detailkæders websites. Endelig kan filmene også anvendes til undervisning af detailhandlens ansatte i økologi, samt i forbindelse med undervisningen på en række forskellige fødevarerrelaterede uddannelser. Der udvikles i alt 5-7 film.
- QR-koder: QR- koder er et strategisk værktøj til at målrette forbrugerkommunikation. I de seneste år har QR-koder fået en central rolle i forbindelse med information og markedsføring af fødevarer, og især har anvendelsen af QR koder in-store i supermarkederne oplevet en kolossal succes, idet forbrugerne søger inspiration om fødevarerne og anvendelsen af dem. Der udvikles QR-koder til påsætning på emballager, og via opsatte skilte/hyldeforkanter, så forbrugerne får mulighed for at scanne koden og dermed få en indsigt i den økologiske produktionsform i form af film eller billeder fra økologiske avlere. Det forventes at skabe en effektiv forbrugerkommunikation om økologi via QR-koder i minimum 500 butikker.

Note 2. Kampagne for økologisk svinekød

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – December 2013

Formålet med projektet er at øge afsætningen af ferske økologiske svinekødsprodukter i dagligvarehandlen i Danmark samt at skabe et solidt fundament for den fremtidige afsætning og produktinnovation. Dette opnås ved:

- At fremme dagligvarekædernes interesse for økologisk svinekød gennem et motiverende indsalg med fokus på de moderne forbrugeres ønsker og behov for større viden om økologisk svinekød og inspiration til at anvende produkterne.
- At skabe en øget synlighed af de økologiske svinekødprodukter i købsituationen
- At vise hvordan økologisk svinekød kan indgå i sunde og ernæringsrigtige måltider ved hjælp af moderne og spændende opskrifter, der styrker svinekødets image og inspirerer forbrugerne til i højere grad at anvende svinekød.
- At give forbrugerne en øget indsigt i den økologiske produktionsmetode gennem kommunikation i butikker, i trykte medier og på nettet.

Markedsandelene for økologiske svinekødsprodukter er fortsat meget lave sammenlignet med andre varegrupper.

Behovet for afsætningsfremmende aktiviteter forstærkes yderligere af, at flere producenter er under omlægning og fra primo 2013 vil udbuddet af økologisk svinekød således stige markant.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Note 3. Kampagne for økologisk mælk

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – December 2013

Hovedformålet med projektet er at fastholde og øge forbrugernes viden om økologisk mælk og mælkeprodukter samt øge deres loyalitet overfor disse for dermed at fastholde og øge salget af økologisk mælk og mælkeprodukter i hele 2013.

Med henblik herpå gennemføres følgende:

- Formulering af hovedbudskaber og faktaargumenter: På baggrund af videnskabelige fakta udvælges 2-4 argumenter om fordele ved økologisk mælk, som hovedbudskaber i kampagnen.
- Udvikling og fastlæggelse af markedsføringskanaler: Der foreslås udviklet en outdoor kampagne, der kombineres med annoncering i magasiner og andre relevante medier. Printkampagnen understøttes med en event i det offentlige rum. Eventen bruges som middel til at få pressedækning.
- Udvikling af visuelt koncept: Der udvikles et humoristisk, grafisk univers, som sætter fokus på dyrevelfærd, sundhed og fordele ved økologi.
- Udvikling af detailhandelskoncept: Der udvikles et koncept for kampagnen, så detailhandlen kan se fordele ved at bruge butiksplads og reklameavis-plads på at omtale kampagnen evt. i form af opskriftshæfte.
- Udarbejdelse af kampagnemateriale: På baggrund af det grafiske univers udvikles materiale til brug på facebook, web, mælkekartoner, annoncer, outdoor, presse mv. Dette gøres for at nå store målgrupper på en kosteffektiv måde.
- Materialer om økologisk mælk til Facebook: For at sikre kendskabet til fordelene ved økologisk mælk udvikles testen "Test din viden om økologisk mælk". Testen målrettes forbrugerne og udvikles til Facebook.
- Facebook er i forhold til denne kampagne et interessant medie, dels fordi det er muligt at ramme den lidt yngre målgruppe, og fordi man her kan komme i "direkte kontakt" med mange forbrugere.
- Kick-off: Kampagnen lanceres i forbindelse med Økodag 2013. De besøgende på Økodag får udleveret en flyer eller en "gimmick", der har til formål at øge kendskabet til fordelene ved økologisk mælk. Kampagneelementerne afvikles fra Økodag og henover sommeren.
- Presseindsats: Der udarbejdes portrætter af økologiske mælkeproducenter til relevante medier. Portræterne vil indeholde fordelene ved økologisk mælk og vil blive suppleret med foto/film.
- Evaluering: Der laves en måling af danskernes kendskab til, at de økologiske køer kommer på græs før og efter kampagnen.

Note 4. Økologisk dyrkning af energifgrøder under bæredygtige forhold

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at vise at energipil primært kan og bør dyrkes økologisk for blandt andet at understøtte en bæredygtig udvikling inden for det økologiske landbrug.

Projektet skal vise at der er sund fornuft i at dyrke energipil både økonomisk, teknologisk og miljømæssigt under økologiske forhold. Dette gøres gennem udviklingen af bæredygtige og økologiske dyrkningsmetoder ved praksisnære forsøg. Der laves en dyrkningsmanual for økologisk energipil og umiddelbart brugbare dyrkningsmetoder.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Note 5. Recirkulering af næringsstoffer fra by til land

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Projektets formål er at gøre det nemmere for økologiske landmænd at få adgang til næringsstoffer, der er recirkulerede.

Økologiske landmænd er optaget af at udfase konventionel husdyrgødning. Biogasanlæg kan i et vist omfang løse udfordringen ved at omdanne grøngødning til biogasyggle. Herved forbedres forsyning med kvælstof. Næringsstoffer som fosfor og kalium der føres væk fra ejendommen bliver derimod ikke erstattet, med mindre der etableres nye forsyningskæder af biomasse og næringsstoffer f.eks. via recirkulering fra by til land. Derfor er der brug for at kortlægge mulighederne for recirkulering langt mere konkret.

Projektet skal give økologiske landmænd overblik over de konkrete muligheder for at udnytte næringsstoffer via recirkulation, så de får mulighed for at vurdere konkrete produkter/alternative gødninger mht. kvalitet, pris, anvendelighed i forhold til nuværende praksis med at importere husdyrgødning.

Effekterne opnås ved at kortlægge potentialet for recirkulering og give konkrete anvisninger via et online-katalog.

Note 6. Håndtering af sygdom hos kvæg uden brug af antibiotika

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet er at indsamle og vurdere konkrete metoder til håndtering af sygdom hos kvæg uden brug af antibiotika og at udbrede kendskabet til disse metoder til økologiske kvægbesætninger. Det skal støtte de landmænd, som arbejder på at udfase brugen af antibiotika i at komme nærmere deres mål. Udfasning af antibiotika er en afsætningsmæssig fordel både herhjemme og i udlandet, især i forhold til de lande, som ikke tillader antibiotika i den økologiske produktion.

Der laves en stald-studiekreds med landmænd og rådgivere, som indsamler, vurderer og eventuelt afprøver metoder til alternativ behandling af sygdom hos kvæg. Der indsamles viden fra udlandet ved en studietur til økologiske mælkeproducenter i USA, hvor der er nul-tolerance overfor antibiotika. Der laves en kort håndbog på nettet med anvisning på de mest relevante metoder og 4) tre regionale informationsmøder.

I projektet vurderes de alternative muligheder for håndtering af sygdom i dansk sammenhæng, og det sikres af de udvalgte metoder er relevante, forsvarlige og praktisk anvendelige.

Note 7. Effektive afgræsningsstrategier med skriftetvis forskellige dyrearter

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Formålet er at fremme en mere effektiv udnyttelse af græsarealer med strategier, der bygger på at udnytte flere dyregrupper på det samme areal.

Det sker ved at udvikle tre Best Practice koncepter for samgræsning med forskellige dyregrupper – primært på udtagne arealer. På baggrund af studier i Danmark og i udlandet udvikles konkrete metoder til at foretage afgræsning med kvæg, får, geder og heste. I projektet vurderes de alternative muligheder for sam-/rotationsgræsning i forhold til sygdomme, management og praktisk anvendelighed. Best Practice koncepterne skal bruges til at understøtte de landmænd, der efterspørger løsningsmodeller til samgræsning og naturpleje.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Der udvikles og demonstreres tre koncepter:

- Samgræsning – alle dyrearter græsser på samme areal samtidig.
- Skiftevis afgræsning med forskellige dyrearter i optimal rækkefølge.
- Afgræsning med en hovedgruppe af dyr med behov for høj foderkvalitet, efterfulgt af oprydningssafgræsning med dyregruppe med mindre foderkvalitetsbehov.

Note 8. Økologisk mælk uden foderindkøb

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2012 – december 2013

Formålet med projektet er at demonstrere de praktiske og produktionsmæssige aspekter ved selvforsyning med foder til malkekøer. Målet er at komme så tæt på 100 % selvforsyning som muligt. Projektet skal gøre den enkelte kvægbruger i stand til aktivt at bruge den viden, som findes fra tidligere projekter og som udvikles i det samtidige GUDP-projekt "Dansk økologisk protein til økologiske husdyr". Dermed sikres det, at resultaterne bliver implementeret i praksis med det samme.

Selvforsyning med foder vil gøre de økologiske mælkeproducenter mindre afhængige af de voldsomme prisstigninger på foder, som er set de senere år. Når alt foder dyrkes på ejendommen eller i samarbejde med en lokal planteavler, vil der desuden være fuld sporbarhed på foderet og dermed ingen risiko for kontaminering med GMO eller uønskede stoffer. Endelig indgår en høj grad af selvforsyning i de grundlæggende principper for den økologiske driftsform.

Første del af projektet er en beskrivelse af fire strategier til selvforsyning med foder. I beskrivelserne indgår valg af foderafgrøder afhængig af jordtype og mælkeydelse, arealkrav og eventuelle krav til forarbejdning af afgrøden. Anden del af projektet er en demonstration på to malkekvægbedrifter. Demonstrationen omfatter de praktiske aspekter ved dyrkning af bælgsgød, behandling af afgrøden efter høst og opfodring i den efterfølgende vinterperiode. Erfaringerne formidles via to markvandring og to staldvandring.

Note 9. Økologisk græsfrøavl - update

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2015

Projektets formål er at øge kvaliteten af den økologiske frøavl ved at fokusere på de to centrale udfordringer: ukrudtsfrø i afgrøden og N-forsyning i et udfasningsscenarie.

Projektet skal identificere udfordringerne i økologisk frøavl og i samarbejde med Videncentret for Landbrug komme med løsninger, der peger fremad for økologisk frøavl, en produktionsgren i en branche med et solidt fundament, nationalt og internationalt. Hovedindsatsen er i 2013 er en indsamling af viden, der fører frem til en vidensyntese i 2014, hvor de væsentligste erfaringer og den bedste forskningsbaserede viden på området bliver kondenseret af dem der arbejder med det til hverdag.

Indsatserne i nærværende projekt vil skabe opmærksomhed på kvaliteten af afgrøderne, således at det bliver fri for kvikfrø og andre uønskede arter er nødvendigt for at kunne udvikle et troværdigt produktkondenseret af dem der arbejder med det til hverdag.

Note 10. Høsilage - optimering af proteinkvalitet til malkekøer

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektets formål er at skabe en bæredygtig mælkeproduktion med mulighed for en nærproduktion af protein og øge fodereffektiviteten igennem en bedre udnyttelse af græssets oprindelige proteinindhold. Endvidere skal projektet sikre

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

sunde og velfungerende drøvtyggere med en afbalanceret grovfoderrig proteinforsyning, som er tilpasset kvægets naturlige behov.

Økologiske mælkeproducenter vil have mulighed for at blive selvforsynende med foder uden at skulle gå på kompromis med næringsstofnormerne for AAT, hvis de kan bære græsensilage med et højere AAT-indhold. Proteinindholdet i foderrationen vil være bedre afstemt til malkekoens behov. Køerne vil få en bedre foderudnyttelse og velfærd og mælkeproducenten en bedre økonomi. Mælkeproducenter som i forvejen har optimeret AAT-forsyningen vil kunne udskifte varmebehandlet og/eller importeret kraftfoder med hjemmeproduceret korn/bælgsæd.

Projektet består af 3 arbejdsplaner:

- Videnssynthese og screening af AAT-indhold ved øget tørstof i kløvergræs- og lucerneensilage.
- Høst, ensilering og opmåling af udbytter af samme afgrøde ved hhv. 35 % og 70 % tørstof
- Fodring af køer i slutlaktation med ensilage partier

Note 11. Innovative økologiske dyrkningssystemer - Økologi i Sporet

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2016

Projektet er en del af et 4-årigt GUDP-projekt som har formål er at udvikle nye, fuldt automatiserede, økologiske dyrkningssystemer til produktion af grovfoder og konsumafgrøder. De nye dyrkningssystemer vil være baseret på:

- Dyrkning i bede, hvor flere typer hjælpeafgrøder sået i rækker mellem afgrøderne bidrager til optimering af det økologiske næringsstofkredsløb
- Pløjefri dyrkning, hvor ukrudtstryk reduceres ved brug af hjælpeafgrøder, teknik og management
- Faste kørespor, CTF (Controlled Traffic Farming vha. GPS)
- Nye redskaber og digitale teknologier, f.eks. til varsling af rettidige behandlinger
- Helhedsvurdering på landskabsniveau – synergi mellem kontrollerede dyrkningsbede og natur

Effekterne forventes at være en forbedret økonomi i form af cirka 10 % højere høstudbytter samt mere effektive arbejds gange, en forbedret miljøprofil med reduktion på 30-50 % i klimapåvirkning og 15-100 kg N/ha/år. mindre udvaskning.

Projektet indeholder tre arbejdsplaner:

- Dyrkningsmetode til kløvergræs, helsæd og majs. Gennemføres på Sejersbøl I/S Kvægbrug
- Dyrkningsmetode til korn, vår- og vintersæd. Gennemføres på Bundgård Planteproduktion
- Formidling af resultater i form af dyrknings- og rådgivningsvejledning

Note 12. Formidling og demonstration af økologisk forskning fra økologiske GUDP-projekter

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2011 - december 2013

Økologisk Landsforening deltager i projektgruppe/styregruppe for fem GUDP-projekter i perioden 2011-13. I de konkrete projekter har Økologisk Landsforening ansvar for følgende opgaver i de 5 projekter:

- Rødder og kompost – økologisk dyrkning med begrænset næringsstoffilgængelighed – RoCo: Ansvarlig for at definere spørgsmål til fokusgruppe undersøgelse og udnytte resultaterne i regeludvikling inden for økologisk jordbrug.
- Højere produktivitet i dansk økologisk planteproduktion – HighCrop: Ansvarlig for at tilrettelægge og gennemføre Supply chain workshops med projektdeltagere og interessenter i tre workshops: 1) Bioenergi, biogas og grøngødningskæder, 2) foderproduktion og foder kvalitetskæder, 3) fødevarerproduktion og fødevarer kvalitetskæder. Workshops søger at inddrage alle aktører før, i og efter kæden og formidle projektets resultater til udnyttelse i kæden. Både danske og udenlandske eksperter inviteres og resultaterne formidles på web og i faglige artikler.
- Multikriteriel vurdering og kommunikation af effekterne af økologiske fødevarer systemer (MULTI-TRUST): Økologisk Landsforening skal levere inputs til projektets arbejdsplaner. I arbejdsplanen er det opgaven at udvikle, afprøve og

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

kalibrere det værktøj til multikriteriel beskrivelse og vurdering af økologien, der skal udvikles i projektet. Økologisk Landsforening deltager i tre forskellige funktioner i den proces. Først skal modellen udvikles og afprøves med udgangspunkt i det teoretiske fundament, der er opbygget i de foranstående arbejdsplaner. Dernæst skal metoden præsenteres og evalueres sammen med myndigheder og det politiske lag, idet der i arbejdet med modellen også indgår en diskussion af værktøjets værdi som model for beregning af tilskud og kompensation til understøttelse af "top-up" på økologi, mht. dyrevelfærd, klima, natur osv. Endelig skal Økologisk Landsforening medvirke til at gennemføre en forbrugerundersøgelse, der skal sikre, at de parametre, der er anvendt, kan anderkendes som værdifulde af forbrugeren.

- Økosystem Funktioner og Services af Biodiversitet i Græsmarker (EcoServe): Ansvarlig for demonstration af flerartsblandinger i græsmarken herunder udarbejdelse af produktionsdata til systemanalyse for det videre forskningsarbejde i projektet. Endvidere skal foreningen organisere og gennemføre markvandring og driftsbesøg hos 3 værter i projektperioden.
- Teknik til afgræsning: Ansvarlig for arbejdsplaner 1 og 2. I arbejdsplaner 1 optimeres og demonstreres robust ko-trafik på 2-3 kvægbrug. Der er fokus på at bruge de nyeste hjælpemidler til at regulere ko-trafik til og fra marken/malkestald og –robot, så stress blandt køerne undgås, og driftslederen får et godt overblik over køernes gang, huld m.v. Sigtet er at gøre det nemmere at bruge afgræsning i store malkekvægsbesætninger. I arbejdsplaner 2 samles viden om materialer og udstyr til drivveje til køer. Der skal demonstreres hvordan nye materialer, led med automatisk lukning og åbning mv. kan udnyttes til en effektiv udnyttelse af drivveje og afgræsning hos 2-4 kvægbrug, der deltager i demonstrationen.

Note 13. Økologisk vidensfundament til nye landmænd

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at lave et seriøst, spændende og præcist undervisningsmateriale i økologi til landbrugsskolerne således, at flere nyuddannede landmænd er så motiverede for at arbejde med økologi, at de søger ind på økologiske gårde.

Der udarbejdes motiverende undervisningsmateriale om økologisk landbrug til Grundforløbet og de 2 Hovedforløb på Landbrugsuddannelsen. Undervisningsmaterialet er tilpasset niveauet, meget pædagogisk og indeholdende ca. 50 % tekst og 50% billeder. Det er samtidig tilpasset kravene i Bek. nr. 330 af 11/04/2012 samt målpindene for de økologiske valgfag. Det beskriver de aspekter af praktisk økologisk landbrugsdrift, som ikke beskrives i de øvrige undervisningsmaterialer til Landbrugsuddannelsen. Alt materiale baseres på nyeste viden om økologisk landbrug og udarbejdes i et samarbejde mellem de faglige eksperter, landbrugsfaglige redaktører og landbrugsskolelærerne. Der udarbejdes min. 54 illustrerede tekster, min. 4 beregningsværktøjer, min. 20 korte dokumentarfilm, min. 7 multiple choice tests, 2 spil, min. 15 power point præsentationer, samt min. 50 links til fordybende emner for de videbegærlige.

Note 14. Økologisk gødning baseret på fast organisk materiale behandlet i biogasanlæg

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Projektet har til formålet at afklare, hvordan økologiske landmænd kan etablere biogasanlæg, der afgasser biomasser, som ikke let omsættes i traditionelle biogasanlæg. Det er vigtigt at få de faste biomasser med i omsætningen på de økologiske bedrifter for derved at skaffe flere økologiske næringsstoffer. Herunder vil recirkulering fra byerne kunne indgå. Effekten af projektet vil være at få flere bedrifter lagt om til økologisk produktion, når det bliver muligt at skaffe økologisk gødning via biogasproduktion i de områder, hvor der ikke er meget økologisk husdyrgødning. Derudover vil projektet kunne medføre højere udbytter og lavere klimaaftryk i de husdyrtynde områder.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Med henblik herpå vil der ske en:

- Lokalisering og kvantificering af de faste biomasser, som kan tilføres økologisk landbrug, hvis de bliver forarbejdet i et bio-afgasningsanlæg.
- Vurdering af anlægstyper med udgangspunkt i det danske Aikan-anlæg suppleret med beskrivelser af andre typer anlæg).
- Demonstration af afgasning på Aikan-anlægget ved Holbæk med udvalgte faste biomasser - f.eks. enggræs, halm/efterafgrøde, dybstrøelse. Kildesorteret husholdningsaffald bruges som reference.
- Demonstration af økonomi i at etablere og drive decentrale anlæg til faste biomasser evt. som gårdanlæg.
- Demo-arrangementer på anlægget samt formidling af resultater i fagblade og på fagmøder.

Note 15. Crimpning - når en våd høst er penge værd

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Høst og opbevaring af crimpet vådt korn er en interessant mulighed under økologiske forhold. Tidlig høst er endvidere en fordel med hensyn til etablering af efterafgrøde eller bekæmpelse af rod ukrudt, hvilket igen er væsentlige faktorer for at få sædskifte og næringsstofbalance til at fungere bedst muligt under økologiske forhold. Crimpning er også en oplagt teknologi til at konservere proteinrige hestebønner og lupiner, som ofte bliver høstet med en høj vandprocent. Flere økologiske kvægbrugere, som har crimpet korn, lupiner og hestebønner med et højt vandindhold, har dog rapporteret om problemer med kvalitet og holdbarhed af afgrøderne, og der er stor usikkerhed om, hvilken metode og ensileringsadditiv, der giver det bedste resultat.

På den baggrund er formålet med projektet at:

- At undersøge effekten af økologisk godkendte ensileringsadditiver på kvalitet og holdbarhed
- At undersøge protein- og energiværdi til malkekøer af crimpede partier af tidligt høstet korn samt lupiner og hestebønner
- At analysere ensileringskvalitet, holdbarhed og opbevaringstab af crimpede partier
- At lave kalkuler over foderprisen baseret på data fra de medvirkende kvægbrug
- At formidle resultater og erfaringer til økologiske mælkeproducenter

Projektet gennemføres i samarbejde med 8-10 økologiske mælkeproducenter, som crimper korn- og proteinafgrøder. Projektet etablerer et analyseprogram, som følger ensilering, stabilitet og foderværdi af de færdige partier. På tre af kvægbrugene gennemføres specifikke undersøgelser vedrørende ensileringsmidler.

Note 16. Rapsologi - vejen til at dyrke økologisk vinterraps i Danmark

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektets formål er at øge dyrknings sikkerheden af økologisk vinterraps, hvor hovedudfordringen er skadedyr. Raps er en højværdiafgrøde og kilde til olie og protein. Rapsprotein er en hjørnesten i proteinforsyningen til danske økologiske husdyr, idet raps har et højt indhold af nogle vigtige aminosyrer, som afbalancerer foderet til de enmavede husdyr. Disse specielle aminosyrer findes kun i begrænset omfang i bælgæd. Desuden er vinterraps værdifuld i det økologiske sædskifte på grund af dens store konkurrenceevne overfor ukrudt.

Projektet er et forprojekt til et internationalt EU projekt og vil være inddelt i 2 etaper:

- Løft af vidensniveauet gennem indsamling af praktiske erfaringer og forskningsresultater vedrørende rapsjordlopper og glimmerbøsser både nationalt og internationalt.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

- Ansøgning om et treårigt EU projekt i regi af de interregionale programmer (Interreg) eller i regi af EU's miljøprogrammer (LIFE). Skadedyr i økologisk raps er et internationalt problem og kræver en flerårig international indsats. Der etableres et projektpartnerskab på tværs af Kattegat, Øresund og Østersøen. I projektet planlægges og ansøges der om et koordineret forsøgs-, forsknings- og demonstrationsprojekt med fokus på skadedyr i økologisk vinterraps.

Note 17. Professionel forædling til økologi: Barrierer og markedsudvikling

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2012 – december 2013

Formålet er at øge stabiliteten, produktiviteten og udbuddet af kornsorter, der er specielt egnede til den økologiske produktionsform. Der er tre specifikke mål med projektet:

- At alle interessenter i proceskæden fra økologisk planteforædling til spisebord bliver informeret om betydningen og kompleksiteten af forædling til økologi
- At interessenterne organiseres mhp. øget forædling til økologi
- At deltage i det internationale samarbejde om at bryde barriererne for et bredt udbud af sorter til økologi.

Effekten er flere, velegnede sorter til økologisk jordbrug i Danmark, hvilket øger dyrkningssikkerheden, udbytterne og kvaliteten af afgrøderne.

I 2013 vil nye organisationsmodeller forsøges afprøvet i Danmark, med inspiration fra udenlandske modeller. Der afholdes min. 3 arbejdsgruppemøder mellem forældre, konsulenter og forskere. Derved involveres nye spillere og nye organisationer. Der afholdes åbent hus med markvandring og besøg i laboratorier hos en professionel forædlervirksomhed. Derved øges dialogen mellem økologer og forældre, hvilket er grundstenen i udvikling af nye idéer og langsigtede samarbejder. Sorter, herunder landracer, der anbefales til økologi i vore nabolande, men som ikke er afprøvet eller i brug i Danmark, beskrives i projektet. Minimum 4 af de beskrevne sorter demonstreres i de økologiske sortsforsøg. Formålet med dette er at finde egnede sorter til dansk, økologisk jordbrug blandt eksisterende økologiske sorter i vore nabolande. Der oprettes en erfagruppe for økologiske mikroforældre. Formålet er at øge bredden i forædlingen til økologisk jordbrug.

Note 18. Ressourcebevidst økologisk dyrkningssystem

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2015

Formålet er at reducere det høje tidsforbrug der i dag kendetegner økologisk planteavl i kombination med en stigning i udbyttet i vintersæd på 20 – 30 pct. Samtidig er der et højt energiforbrug i form af diesel til maskiner og strøm. Dette medfører to målsætninger:

- reduktion af tidsforbruget og mængden af brændstof gennem en mere effektiv udnyttelse af efterafgrøders evne til at bekæmpe ukrudt og fastholde næringsstofferne i marken til gavn for afgrøderne.
- samtidig med, at pkt. 1 lykkes er det vigtigt, at udbyttet i de økologiske kornmarker stiger, da der ellers ikke opnås en forbedret rentabilitet og klimaprofil i økologisk jordbrug.

Effekten vil være en helt ny måde at håndtere dyrkningen af vintersæd. Metoden vil forene det bedste, ved efterafgrøder og udnytte det faktum, at vintersæden har langt større potentiale, hvis den bliver sået tidligere end den nuværende praksis tillader. I centrum er efterafgrøder, som opsamler kvælstof og konkurrerer med ukrudtet indtil vintersæden sås.

Projektet er bygget op om praktiske afprøvninger, der gennemføres på økologiske ejendomme. For at udnytte potentialet i sædskiftet optimalt og muligheden for samdyrkning af forskellige afgrøder og vintersæd, strækker afprøvningerne over to vækstsæsoner. Der demonstreres nye typer maskiner, som gør det muligt at dyrke vintersæd ved

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

såning direkte i en voksende efterafgrøde og der vil ske en sammenligning af udbytte, tidsforbrug, energiforbrug, ved forskellige dyrkningsstrategier. For at gøre det nemt for andre at se, hvorledes de forskellige elementer i strategien med nytteplanter og såning fungerer, filmes arbejdet og der udarbejdes små film.

Note 19. Økologiske markforsøg - højere udbytter og mere robust produktion i kløvergræs og vårsæd

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at sikre en fortsat udvikling af den økologiske produktion gennem højere udbytter og mere robuste økologiske afgrøder. Der fokuseres på afgrøder, der er udbredt i den økologiske dyrkning; kløvergræs (1/3 af arealet) og vårsæd (1/5 af arealet). Det er afgrøder, hvor de økologiske landmænd er helt afhængige af succes for at sikre en stabil og økonomisk bæredygtig produktion.

Der gennemføres markforsøg indenfor to indsatsområder

- Kløvergræs: Der sammensættes og demonstreres nye holdbare kløvergræsblandinger med større artsdiversitet, så markerne kan anvendes i mere end 3 år, samtidig med at udbytte og kvalitet fastholdes i alle produktionsår. Effekten forventes at være højere udbytter, bedre kvalitet i 3. til 5. års kløvergræsmarker – konkret forventes det, at give ca. 5-700 kr. højere DB II /ha. Endelig bliver ressourceforbruget lavere, når landmanden kan anvende græsmarkerne mindst 1-2 år længere.
- Vårsæd: Betydningen af udsædsmængde, udsædens vitalitet, sortsvalg, arts- og sortsblandinger, evt. gødningsplacering for afgrødens udbytte, robusthed og ukrudtskonkurrence. Det afprøves ved forskellige gødningsniveauer i marker med moderat udbyttensniveau. Det vil være muligt at vurdere potentialet i de enkelte tiltag op mod hinanden og mod landmandens egen praksis i de enkelte marker. Udbytterne forventes at kunne øges med ca. 3-5 kg/ha, uden brug af flere ressourcer. Effekten vil derfor være et bedre miljøregnskab og større indtjening.

Note 20. Dansk økologisk protein til danske husdyr (ØkoProtein)

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er at bane vejen for en produktion af økologisk proteinfoder af høj kvalitet til de økologiske husdyr. Projektet vil fremme en økologisk vækst ved at øge indtjeningsmulighederne inden for dyrkning af bælgsgødning, forarbejdning af de høstede proteinafgrøder samt salg af husdyrprodukter fra stald og mejeri. Mulighed for selvforsyning hos producenterne øges og sikrer dermed en foderforsyning, der er uafhængig af import og som minimerer risikoen for forurening med GMO.

Med henblik herpå gennemføres:

- Test af udbytter, kvaliteter, fodringsmæssigt potentiale samt høstbarhed af alternative højtstående typer af proteinafgrøder med hovedvægt på lupin og hestebønne.
- Undersøgelse af effekter af forskellige forarbejdningsprocesser på foderkvaliteter af proteinafgrøder til svin, fjerkræ og kvæg.
- Tests af produktivitet og kvaliteter af mælk, svinekød samt æg efter optimeret fodring med forarbejdet økologisk protein.
- Udarbejdelse af fremadrettede strategier for en økologisk produktion af foderprotein. Yderligere praktiske, lovmæssige og økonomiske barrierer i kæden fra dyrkning til fodring og salg identificeres.

Det 4-årige projekt forventes at fremme økologisk vækst ved at øge indtjeningsmulighederne inden for dyrkning af bælgsgødning, forarbejdning af de høstede proteinafgrøder og gennem salg af husdyrprodukter fra stald og mejeri.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Note 21. Rammerne for Økologi-Kongres 2013

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Uddannelse

Projektets formål og indhold:

Projektet har til formål at skabe rammen for en fagligt stærk Økologi-Kongres med over 800 deltagere. Kongressen vil præsentere ny faglig viden fra både praksis og forskning. Kongresarrangørerne samler centrale videnspersoner, så de kan undervise og uddanne deltagerne. Overordnet set er det kongressens mål at fremme deltagernes viden om produktion og afsætning af økologiske fødevarer og dermed den økologiske fødevarerproduktion.

Der skal ske en planlægning af markedsføringskampagne, udarbejdelse af kongresmaterialer, planlægning og gennemførelse af udstilling på kongressen.

Projektet er ikke omfattet af statsstøttere reglerne, da det ikke har markeds-mæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Note 22. Flerårige kløvergræsmarker til afgræsning

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektet vil udføre en analyse af ca. 20 flerårige kløvergræsmarker på mineralsk jord hos økologiske kvægbrug, som har været brugt til afgræsning af malkekøer. Analysen, der omfatter biologiske, produktionsmæssige og arbejdsmæssige parametre skal danne grundlag for en bæredygtigheds analyse, hvor økonomiske (cost benefit), miljømæssige (klima, næringsstof, landskab) og sociale aspekter (arbejdsforbrug, rådgivningsbehov) kvantificeres. Analysen vil blive præsenteret i en rapport som kan bruges til rådgivning, undervisning og dokumentation. Analysen er etårig og baseret på bestående marker, givetvis anlagt og behandlet forskelligt, og således med til at belyse diversiteten og mulighederne. I projektperioden vil ligeledes blive etableret nogle få kløvergræsmarker til flerårig afgræsning. Markerne kan de kommende mange år følges og være en flerårig basis for inspiration og erfaring.

Note 23. Fjerpilning og den ernæringsmæssige sammenhæng

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Formålet med projektet er at kortlægge det nuværende niveau af fjerpilning, fjerædning og kannibalisme i skrabe- og økologiske æglæggesbesætninger samt at undersøge den ernæringsmæssige sammenhæng.

Der vil blive redegjort for variation mellem produktionssystemer og hønselinjer. Det undersøges, om det er muligt at identificere nogle blodparametre, der er korreleret med risikoen for udvikling af fjerpilning, fjerædning og kannibalisme, og dermed kan bruges forebyggende til at undgå udvikling af problemadfærd.

Dataindsamlingen vil blive udført i 50 besætninger fordelt ligeligt på besætninger med skrabe og økologiske høner. Fjerdragt- og hudbedømmelser vil blive foretaget, og strøelsesprøver vil blive analyseret for indhold af fjer. Disse data vil blive sammenholdt med foderprøver analyseret for næringsstofindhold. Endelig vil der blive udtaget blodprøver i udvalgte besætninger med henblik på analyse for mulige risiko-parametre. På kort sigt vil projektet således bidrage med relevant dokumenteret information til vurdering af muligheden for og konsekvenser af et eventuelt forbud mod næbtrimning i den konventionelle ægproduktion. I det lange perspektiv vil projektet bidrage til udvikling af en metode til at undgå udvikling af fjerpilning.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Note 24. Færre døde høns

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2012 – december 2014

Formålet med projektet er at identificere og konkretisere den aktuelle variation i dødelighed mellem flokke, som kan henføres til managementforskelle.

Der indsamles data fra 15 flokke af økologiske høns. Flokkene besøges ved 35 ugers alderen, hvor 100 høns pr. flok bl.a. vejes og fjerdragtbødmmes og mærkes op med fodringe. Alle mærkede høns undersøges igen ved afslutning af æglægning og der foretages en obduktion på en stikprøve på 20 mærkede høns. Mærkede høns, som dør i perioden fra 35 uger til afslutning af æglægning, registreres ved nummer og dødsdag samt indsendes til obduktion.

Ægproducenternes generelle management (fodring, hygiejne sygdomsforebyggelse og – håndtering) kortlægges ved et interview. Sammenhænge mellem tilstand ved 35 uger og sygdomme ved afslutning af æglægning, herunder parasitbelastning kvantificeres. Sammenhæng mellem tilstand ved 35 uger og overlevelse fastlægges.

Den enkelte producent får et feed-back på dødsårsager på de indsendte døde høns samt en opgørelse over fundne sygdomme på obducerede høns ved afslutning af æglægning. Der gennemføres herefter individuelle semistrukturerede kvalitative interviews på en gruppe af økologiske ægproducenter med henholdsvis høj og lav dødelighed med henblik på at indkredse muligheder for systematisk at forebygge en høj dødelighed. Resultaterne fra de undersøgte sammenhænge kombineres med ny viden om risikofaktorer på flok niveau, fra et stort internationalt projekt, hvori de 15 danske flokke indgår.

Note 25. Resistens mod gulrust i hvede og triticales

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2011 – december 2013

Formålet er at øge dyrkningssikkerheden af økologisk dyrket hvede og triticales ved brug af rust-resistente sorter. I 2009 blev økologisk vintertriticales angrebet af en ny type gulrust, som er meget aggressiv. Angrebene var så voldsomme, at de fleste økologiske landmænd mistede hele avlen af triticales. I 2010 har samme type gulrust spredt sig til vårhvede, hvilket betyder, at økologisk dyrkning af både vintertriticales og vårhvede nu er blevet yderst usikker. Økologisk dyrkede sorter bør indeholde en robust og effektiv resistens mod rustsvampe, specielt gulrust. Konventionelt landbrug ser kun på gulrust i vinterhvede.

Undersøgelserne har i projektperioden 2011-2012 bestået af:

- Påvisning af nye smitteracer af gulrust.
- Bestemmelse af resistens mod mindst 10 forskellige smitteracer af gulrust som grundlag for analyse af resistensens "holdbarhed".
- Undersøgelse af vårhvede- og triticalesorters rustmodtagelighed i smitteforsøg med kendte smitteracer under markforhold.

Forsøgsserien afsluttes i 2013 med fokus på marksmitteforsøg i vårhvede og vinter-/vårtriticales med udvalgte racer af gulrust.

Note 26. Optimering af økologi og dyrevelfærd på mindre økologiske bedrifter

Tilskudsmodtager: Dyrenes Beskyttelse

Hovedformål: Forskning og Forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektets formål er at styrke udviklingsmulighederne og konkurrenceevne for små og mellemstore økologiske brug.

Projektet består af 2 arbejdsopgaver:

- Udvikling og demonstration af koncept for alsidig planteavl og husdyrhold på mindre økologiske brug. Det vil ske en udvikling og demonstration af Agroforestry med nyttetræer og nyttedyr. Der udformes et landskab fra bunden af til husdyr, som af natur er skovdyr. Der vil ske en test af driftssystemet herunder fleksibel indhegning. Derudover vil der blive arbejdet med et anlæg og driftssystem til hold af høns, hvor der både er produktion af æg og kød.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

- Ny teknologi til små alsidige brug. Der vil ske en udvikling og demonstration af teknologi/teknik til små og mellemstore brug. Der arbejdes med forslag til indretning og placering af multianvendelige klimatelte, der skifter mellem at huse forskellige funktioner. Der arbejdes med forslag til redskaber som kan flytte vand og foder rundt i folden, høst og pleje af frugt, bær og grøntsager i højbede.

Note 27. Miljøsikker produktion af ungsvin på friland

Tilskudsmodtager: Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Projektets formål er, at udvikle et system til produktion af økologiske grise, der lever mindst halvdelen af deres liv på friland. Systemet skal være robust, forstået som både miljøsikkert og konkurrencedygtigt i forhold til indendørs opstaldning.

Konkret undersøges flytbare hytte- og hegnssystemer målrettet smågrise og ungsvin i alderen 7 uger til 3½ måned. Det er et krav til konceptet, at der samtidig udvikles en sædskiftepraksis så der ikke opstår problemer med sort jord og nedsivning af næringsstoffer.

Målet er et system, der kan give den økologiske svineproduktion et løft, både produktionsmæssigt og imagemæssigt. Samtidig forventes det, at medføre en væsentlig besparelse i forhold til traditionel indendørs opstaldning.

Note 28. Vintervelfærd for so og grise i farefold med pil

Tilskudsmodtager: Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektet har til formål at afdække, om pilebevoksning på farefolde medfører forbedret velfærd for søer og pattegrise gennem for eksempel at give skygge om sommeren og mulighed for læ om vinteren.

I projektet gennemføres adfærdsobservationer på søer og pattegrise i to økologiske sobesætninger med pilebeplantning i faremarken. Der indsamles data fra både højdrægtige søer og søer med små henholdsvis store pattegrise. Det registreres, om dyrene opholder sig i pilebevoksningen og hvad de i givet fald foretager sig. Som kontrol inddrages søer og pattegrise fra farefolde uden pil.

Som resultat af undersøgelsen fås en opgørelse over pilens effekt på dyrenes adfærd og brug af foldareal, så man kan vurdere, om pilen øger tilgængeligheden af ude-arealet på tværs af årstider, sammenlignet med farefolde uden pil. Viden om forskelle i dyrenes brug af pilearealer afhængig af grisenes alder og vejrforhold kan udnyttes af de økologiske svineproducenter til at optimere fold- og sædskifte med pil, og kan inddrages i generelle beslutninger om etablering af energiafgrøder i samspil med husdyrproduktion.

Note 29. Biodynamisk salgsfremme via sociale medier og via direkte kundeinformation

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Hovedformål: Afsætning

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – December 2013

Formålet med projektet er at styrke den generiske salgsfremme af biodynamiske produkter for at sikre, at den stigende produktion hos nuværende biodynamiske landmænd (arealet er steget ca. 130 % siden 2007) og kommende omlæggere bliver solgt som biodynamisk. Projektets aktiviteter retter sig primært til forbrugergrupper, der er motiverede for at få oplysning om biodynamiske fødevarer: medlemmer af fødevarerfællesskaber, kunder i helsekostforretninger, i øko-butikker og velassorterede supermarkeder.

Desuden vil der i projektet udvikles aktiviteter på sociale medier for at udvide dialogen med de nævnte forbrugergrupper samt informere om de biodynamiske holdninger, metoder og resultater til brugere af Facebook og relevante emne/debatgrupper. En særlig målgruppe er medlemmer af Danske Madpublicister, Madbloggere og Danske Fødevarer- og Landbrugsjournalister, der på forskellige måder er formidlere af smag, baggrundsviden, nytænkning og eksperimenter inden for fødevarer. Der vil være særligt fokus på dialog med unge voksne forbrugere, der er motiveret af holdninger og

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

værdier der er grundlæggende økologiske, men også omfatter andre aspekter. Hertil er de sociale medier oplagte og synergien mellem den virtuelle salg fremme og direkte kundeinformation er central i projektet.

Et vigtigt formål med aktiviteterne er at aflive evt. negative myter om biodynamisk dyrkning, og kommentere/korrigere de positive – til tider for positive - forestillinger, nogle har. Begge dele er vigtige for at give forbrugerne reel oplysning at vælge biodynamiske produkter ud fra. Projektets effekt vil være større og dybere viden om biodynamiske produkter hos målgrupperne og større motivation til at vælge biodynamisk. Vurderingen er, at de vil øge salget af biodynamiske produkter med 15-20 %, svarende til en omsætningsstigning på 7,2 - 9,4 mio. kr. i 2013.

Note 30. Optimering af dyrkningssikkerhed i økologisk kernefrugt

Tilskudsmodtager: GartneriRådgivningen

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2012 - december 2014

Den største trussel mod produktion af økologisk kernefrugt, er angreb af sygdomme og skadedyr. For at fremme den bæredygtige udvikling, og øge udbyttet af frugt med en salgbar kvalitet i økologisk produktion, er det nødvendigt at øge dyrkningssikkerheden.

Projektet består af følgende arbejdsopgaver:

- Svampebekæmpelse i æble og pærer: Beslutningsstøttesystemet RIMpro er det mest udbredte beslutningsstøttesystem til svampebekæmpelse i æbler og pærer i Europa. Ved hjælp af RIMpro ønskes timingen, og dermed effektiviteten af en bekæmpelse, optimeret. Beslutningsstøttesystem tilpasses til danske forhold og virkningen demonstreres. Til bekæmpelse af æbleskurv bruges det godkendte svovl, eller kaliumbicarbonat på dispensation. Til bekæmpelse af sodplet bruges rapsolie, eller kaliumbicarbonat på dispensation. Til bekæmpelse af æbleviklere bruges hhv. Madex eller Dipel. Demonstrationerne vil blive udført hos tre avlere, så vidt muligt fordelt geografisk over landet, så flest mulige producenter har mulighed for at få demonstreret systemet under lokale klimaforhold. Timingen og virkningen af behandlingerne vurderes via angrebsniveauet af skadedyret, minimum ved høst.
- Forvirringsteknik mod viklerskader på frugt: Brugen af feromondispensere med feromoner fra 5-6 viklerarter, som gør skade på æbler, blev godkendt til brug i Danmark i foråret 2010. Ophængning af feromondispensere vil blive foretaget minimum på 3 lokaliteter i Danmark, hvor der ikke sprøjtes, og virkningen af dispenserne følges og afrapporteres.
- Forebyggelse og bekæmpelse af æblebladhvæpse: Æblebladhvæpse er et af de skadedyr, som reducerer udbyttet mest i økologiske æbler. I nogle sorter og nogle år kan udbyttet reduceres til ingenting. I projektet vil den nyeste udenlandske og lokale viden opsamles, og viden om metoder til forebyggelse og bekæmpelse vil blive demonstreret og formidlet.
- Varmtvand mod lagerråd: Viden fra et pt. igangværende Ph.d.-projekt om virkning af varmtvand på kvaliteten af æbler, og effekt overfor forskellige lagersvampe, vil blive demonstreret på et af de større frugtlagre.
- Resistente og robuste sorter: Viden om robuste sorter indsamles hos de økologiske avlere, i usprøjtede æblesortsforsøg på Institut for Fødevarer, Aarhus Universitet, ved studierejser til Tyskland og Sverige, samt ved screening af aktuelle fagtidsskrifter. Viden demonstreres og formidles ved markvandring, den årlige temadag og gennem nyhedsbreve.
- Udtynding ved at bruge salt, eller mekanisk udtynding: Salt er det middel til udtynding, som indtil videre har virket bedst i æblesorten 'Elstar'. I projektet demonstrere virkningen i 'Elshof' og andre sorter, som behøver udtynding, samt arbejde på at få salt godkendt til brug i Danmark til udtynding af frugt. Der findes maskiner til mekanisk udtynding i Danmark. Disse vil blive brugt i 1-3 økologiske plantager for at demonstrere virkningen.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudgettet 2013

Note 31. Æblesorters robusthed med "Topaz-plet" - en ny æblesygdom

Tilskudsmodtager: Landboforeningen Gefion/Økologisk rådgivning

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Usprøjtet æbleproduktion er blevet vanskeligere, da en ny æblesygdom er blevet et udbredt problem. Sygdommen kaldes "Topaz-plet", da den skurvresistente æblesort Topaz er meget følsom for sygdommen. De plettede æbler er usælgelige og følsomme sorter kan få 100 % angreb.

Formålet med projektet er at kortlægge relevante æblesorters modtagelighed for "Topaz-plet". Undersøgelsen foretages i 11 usprøjtede, økologiske æbleplantninger i hele landet. Samtidigt undersøges DNA fra hhv. syge og sunde æbler for at identificere den skadevoldende organisme. Organismen er nemlig ikke identificeret. Derfor mangles i høj grad viden om, hvordan "Topaz-plet" overvintrer og smitter. Denne viden forventes at kunne få ved DNA-analyser i 2014.

I projektet indsamles de erfaringer der måtte være med Topaz-plet fra udlandet, indsamle klimadata fra de undersøgte plantager og sammenholde det med sorterens angrebsgrad. Disse data vil sammenlagt med DNA-analyserne gøre det muligt dels at lave en liste over sorter der kan anbefales som robuste overfor sygdommen, dels at lave en vejledning i, hvordan sygdommen kan forebygges. Effekten vil være øget dyrkningssikkerhed for usprøjtede økologiske æbler.

Note 32. Fjerpilning

Tilskudsmodtager: Danske Æg

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Målet med projektet er at udarbejde håndbog, som producenten kan anvende til at identificere sandsynlige årsager til fjerpilning i et givent hold, og som producenten kan slå op i for at få anbefalinger til, hvorledes problemet evt. kan løses med udgangspunkt i den identificerede årsag.

Projektet består af to delprojekter, hvor det første omhandler udarbejdelsen af en håndbog til producenterne omkring fjerpilning med anbefalinger til korrigerende handlinger for at håndtere opståede problemer med fjerpilning og evt. kannibalisme hos æglæggende høner i de tre alternative produktionsformer – skrabe-, frilands- og økologisk produktion.

Andet delprojekt omhandler overvågning og formidling af international forskning på området. Der foregår fortsat meget forskning indenfor fjerpilning. Det er i producenters interesse at være opdateret på resultaterne med henblik på hurtigst muligt at kunne tage de nyeste resultater i anvendelse samt for at afdække, om der er oversete områder, der skal arbejdes med.

Note 33. COBRA - Coordinating Organic plant Breeding Activities for Diversity

Tilskudsmodtager: Agrologica

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2016

COBRA er et stort projekt med 41 partnere fra 16 forskellige europæiske lande. Projektet søger at udvikle metoder til forbedring og effektivisering af økologisk planteforædling. Særligt fokuseres der på 1 at udvikle metoder til at arbejde med populationer i stedet for med genetiske ensartede sorter og at udvikle sorter og populationer med resistens mod udsædsbårne sygdomme.

I normal planteforædling udvælger man planter, som har de egenskaber man ønsker, og opformerer disse til en sort. I selvbestøvende arter som hvede og byg bliver en sort på den måde genetisk ensartet. Hvis man ønsker større diversitet i marken for at opnå et mere naturligt økosystem og robusthed i dyrkningen, bliver man nød til at udvikle nye metoder til at undgå planter med uønskede egenskaber. I projektet vil der blive udviklet metoder til masseselektion af mangfoldige populationer, både i form af mark-selektion og selektion af høstede kerne.

Udsædsbårne sygdomme udgør et særligt problem i økologisk planteforædling, både fordi emnet har været uden prioritet i konventionel planteforædling, hvor denne gruppe af sygdomme bekæmpes ved bejdsning med svampedræbende midler, men også fordi de metoder, som man plejer at bruge i økologisk landbrug, f.eks. sædskifte, ikke har effekt på de udsædsbårne sygdomme, som følger frøet og ikke marken. Projektet vil udvikle et differential-sortiment af smitteracer, som kan forbedre den økologiske resistensforædling af hvede.